

Zijn linkshandigen creatiever, slimmer en beter in sport?

De Morgen - 05 Sep. 2020
Pagina 58
De Morgen

U zoekt een verklaring voor een mysterie over mens, dier, voeding, gezondheid? Hier moet u zijn. Vroeger werd linkshandigheid geassocieerd met kwaadaardigheid, hekserij en de duivel. Tegenwoordig wordt vaak gezegd dat zulke mensen creatiever zijn en beter in sport. Maar klopt dat wel?

Michelangelo, Leonardo da Vinci, Bill Gates, Barack Obama, Angelina Jolie, Julia Roberts, Kurt Cobain, Charlie Chaplin, Paul McCartney: aan intelligente, getalenteerde, welbespraakte en zelfs geniale linkshandigen geen gebrek. Toeval?

"Het is verleidelijk lijstjes te maken van linkshandige acteurs, muzikanten of politici en hun intelligentie, succes of artistieke talent te verklaren precies door die linkshandigheid", zegt professor Matthieu Lenoir, verbonden aan de Vakgroep Bewegings- en Sportwetenschappen van de Universiteit Gent. Neuropsycholoog Guy Vingerhoets beaamt dat. "Als je even je best doet, kun je tegenover dat lijstje tien keer zoveel getalenteerde bekende mensen zetten die níét linkshandig zijn. Echte wetenschappelijke bewijzen dat linkshandigheid samengaat met speciale gaven zijn er niet."

Linkshandigen zouden jonger sterven, omdat onze wereld en alle voorwerpen erin op rechtshandigen zijn georiënteerd en dit vaker tot dodelijke ongevallen zou leiden. Matthieu Lenoir: "Het klopt dat linkshandigen meer ongelukjes hebben. Ze zullen zich makkelijker verwonden aan bepaald gereedschap en bepaalde apparaten, van kantoor materiaal tot decoupeerzagen. Maar dat dit alles ook invloed zou hebben op hun levensverwachting, is een fabeltje. Bij volwassenen van 40 bepalen zo'n twintig factoren of ze al dan niet vroeger sterven. Linkshandigheid staat níét in dat lijstje."

En hoe zit dat met de erfelijkheid? "Als beide ouders linkshandig zijn, dan hebben ze een grotere kans op linkshandige kinderen. Ook als slechts één ouder linkshandig is, wordt de kans groter", zegt Matthieu Lenoir. "Maar een eenduidig gen dat bepaalt of je links- of rechtshandig zult worden, is tot nu nog niet ontdekt. Zelfs eenenige tweelingen die voor 100 procent dezelfde genen hebben, hebben niet noodzakelijk dezelfde voorkeur voor links of rechts. Er spelen duidelijk meer factoren dan alleen maar erfelijke."

Als linkshandigen in één domein uitblinken, is het wel in sporten zoals tennis, schermen en boksen. Vooral in tennis slaan of sloegen heel wat topspelers links: John McEnroe, Jimmy Connors, Martina Navratilova, Monica Seles en Rafael Nadal, om de bekendste te noemen.

Lenoir: "Linkshandigen lopen niet per se sneller of springen niet hoger dan rechtshandigen. Maar bij sporten waarbij tactisch inzicht en verrassing belangrijker zijn dan fysieke kracht, hebben ze een streepje voor. Niet toevallig zijn het vaak een-tegen-eensporten die de gevechtssituaties op strijdvelden en in arena's reflecteren. Daar waren inzicht en verrassing gunstige voorwaarden om te winnen. Wie links is, kan zijn tegenstander makkelijker verrassen, want die laatste is doorgaans rechts en niet gewend aan een opponent die met links speelt of vecht, simpelweg omdat ze die minder vaak tegenkomen. Ook bij volleybal zijn linkshandigen in het voordeel. Het andere team zal de smash proberen te blokken aan de kant waar een rechtshandige de meeste kans heeft om te scoren."

CAROLINE DE RUYCK